СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. No. 60, Jersey City, N. J., Thursday, March 14, 1935. VOL. XLIII. Ч. 60. Джерзи Сіти, Н. Дж., четвер, 14 березня, 1935. THREE CENTS.

ЗАГРОЗА СТРАЙКУ В КОПАЛЬНЯХ МЯГКОГО ВУГЛЯ

ВАШИНҐТОН. — Майнерська юнія „Юнайтид Майн Воркерс оф Америка" остерігає край, що 1 квітня може прийти до великого страйку робітників у копальнях мягкого вугля, у котрий можуть бути вмішані коло 400,000 робітників.

Від чотирох уже тижнів ведуться між представниками юнії та власниками копалень переговори за умови нового контракту про години праці й винагороду для робітників, та не дають вони ніякого висліду.

Причиною застою є між іншим і те, що конґрес мав ухвалити закон про години праці, а досі такого закона нема. Власники зі свого боку поборюють усякі кодексові обмеження, бо, мовляв, вони збільшують їх кошти ведення копалень.

ЗА ЗНЕСЕННЯ КОДЕКСІВ.

ВАШИНҐТОН. — Доналд Ричберґ, виконний директор „краєвої надзвичайної ради", заявив фінансовому комітетови сенату, що уряд думає скасувати кодекси таких бизнесів, як: розголошування авт. похоронний, продаж землі, готелярство, чищенння, направа черевиків. Разом уряд хоче скасувати 17 кодексів.

СВАРКА В СЕНАТСЬКІМ КОМІТЕТІ.

ВАШИНҐТОН. — Між свідками, що ставали перед сенатським комітетом для розсліду фабрикації амуніції, ставав у вівторок Вилієм Ширер, широко відомий аґент великих амуніційних підприємств та приклонник збільшення зброєнь.

Підчас переслухання цього свідка прийшло до гострої перепалки між свідком і сенатором Бовном з Вашинґтону, котрий напав на свідка за те, що в одній зі своїх летючок він вичислив між людьми, що займають „протиамериканське становище", президента Рузвелта. Сенатор назвав цей виступ проти президента вчинком боягуза. Прийшло до сварки, підчас котрої сенатор Най, голова комітету, закрив засідання.

ДОМАГАЄТЬСЯ ДОПОМОГИ ДЛЯ „БІЛОКОВНІРЦЕВИХ" РОБІТНИКІВ.

ВАШИНҐТОН. — Сенатор Ковпленд з Ню Йорку та кілька інших сенаторів з густо населених околиць краю почали в конґресі акцію за допомогу для канцелярійних робітників.

Рівночасно Ковпленд хоче, щоби президентови дано до розпорядимости не 4 міліярди 800 міліонів долярів на допомогові роботи, а тільки 1 міліярд 880 міліонів, а решту щоби призначено ще на безпосердню допомогу.

ЗБИРАЮТЬСЯ ДЕПОРТУВАТИ АНҐЛІЙЦЯ ЗА КОМУНІЗМ.

ШІКАҐО. — В одній синаґозі в північній частині міста арештували іміґраційні урядники анґлійського прелеґента й письменника Евеліна Джана Ст. Лов Стрейчі та збираються депортувати його до Анґлії на тій основі, що він дістався до Америки на підставі фальшивих зізнань.

Між питаннями, котрі йому ставлено перед данням йому віза, був запит, чи не бажає він насильної зміни форми правління в Злучених Державах і чи не належить він до якоїсь орґанізації, яка веде таку пропаґанду. Стрейчі відповів на ці запити відмовно, а від часу свого приїзду до Америки вів комуністичну пропаґанду словом і письмом.

ЛІНЧУЮТЬ МУРИНА.

СЛЕЙДЕН (Місісіпі). — У суботу вечором до крамниці в Слейдені підїхав автомобілем Гарді Мейкі, 45-літній робітник на стейтовій дорозі. З крамниці вийшов Мурин Ейб Йонґ та по пяному став стріляти довкруги себе з револьвера. „Перестань стріляти", остерігали його, „бо ще когось убєш!" Мурин стріляв далі. Між іншим стрілив у напрямі до Мейкі. Цей упав, смертельно ранений. Мурин кинувся до втечі, стріляючи до білих, що пігнали за ним. Йому вдалося втекти.

Урядники почали його шукати. Та заки вони його знайшли, допала його юрба білих. Його привезено під школу. На шию заложено йому петлю, а кінець шнура перекинено понад гиляку дуба. Його всаджено на автомобіль. Мурин почав співати гимни. Автомобіль рушив з місця, а візник струтив його з авта.

СЕНАТОР ЛА ФОЛЕТ ЗА РОЗКРИВАННЯ ПОДАТКІВ.

ВАШИНҐТОН. — Сенатор Ла Фолет виступив у палаті сенату з довшою промовою, в котрій добивався, щоб сенат, замісць зносити розголошування податкових вплат, ухвалив закон про ще більше розголошування податків.

Сенаторова промова здержала голосування над законом.

ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ МІЛІТАРИЗАЦІЇ.

ВАШИНҐТОН. — 156 визначних виховників, священиків, публіцистів і інших суспільних діячів внесли до президента Рузвелта протест проти ухваленого в конґресі закона про примусову муштру для всіх, записаних у „цивільний консерваційний корпус".

ПАНІ ГАВПТМАН ВИЖДЖАЄ НА ТУРУ...

Жінка Бруна Гавптмана, засудженого на смерть за викрадення й убивство дитини Линдберга, збирається відвідати міста Дітройт, Шікаґо, й Мілвокі, щоби збирати фонди на оборону свого мужа.

Комісар поліції в Шікаґо заявляє, що він не дозволить Гавптмановій збирати цих фондів. Міський уряд у Мілвокі каже, що він не має в цій справі ніякого закона.

Державна прокураторія стейту Ню Джерзі вимусила на обороні Гавптмана обіцянку, що Гавптман заплатить за друкування протоколів з розправи, котрі потрібні для відклику. Друкування буде коштувати 10,000 долярів.

СЕЛЯНСЬКЕ ЛИХОЛІТТЯ.

Селянинови Михайлови Крицякови з Монастирчан, повіт Станиславів, забирали на зарядження влади останню корову, та збіглися люди і не дали. За те засуджено Крицяка на пів року вязниці, а чотири особи на арешт від 2 до 7 місяців.

ТУНЕЛЬ МІЖ ФРАНЦІЄЮ Й ІТАЛІЄЮ.

Три французькі посли зголосили в парляменті резолюцію, в якій домагаються від уряду, щоби він у якнайскоршому часі розпочав переговори з італійським урядом у справі тунелю під Мон Блян. Відкриття цього роду шляху, що лучив би оба краї, мало би на ціли не тільки скріплення туристики, але причинилосяб до зближення обох народів.

СТЕРИЛІЗУЮТЬ.

Німецький часопис „Юрістіше Вохеншріфт" пише, що в Німеччині переведено досі 200 тисяч стерилізаційних операцій. У Гамбурґу 45.7% того роду операцій припадає на ідіотів, 29.6% на божевільних, 17.8 проц. на епілептиків і 2.9 проц. на алькоголіків.

КРАДУТЬ.

Польські часописи пишуть, що залізничий асесор у Радомі украв 70,000 зл. Цей асесор називається Петрасік. Зі стаційної каси йому дали 76,000 злотих на виплату для робітників у залізничих варстатах. З тієї суми 6,000 у більоні він лишив у канцелярії варстатів, а з 70,000 пішов нібито до банку розміняти ці гроші на дрібніші. Пішов і — пропав і всякий слід по нім загинув. Петрасіка шукає поліція.

ФАТАЛЬНА ВОРОЖБА ҐРАФОЛЬОҐА.

Служниця Марія Паркасевич у Львові намагалась отруїтися при помочі світильного ґазу. В грізному стані перевезли її до шпиталю. Цікаві причини цього самогубства. Паркасевич не мала щастя в коханню й вибралася по пораду до ґрафольоґа. Цей виворожив їй, що вона поповнить самогубство. Паркасевич взяла собі це так до серця, що дійсно намагалася поповнити самогубство.

ПОСПІШАЮТЬ.

Засідання комісії для перекладу православних літурґічних книг на польську мову відбуваються далі в приспішеному темпі під головуванням люблинського епископа Сави.

СИЛЬНИЙ ЗРІСТ БЕЗРОБІТТЯ У ФРАНЦІЇ.

Останніми часами у Франції дається завважити сильний зріст безробіття. Дня 26-го січня ц. р. було там 478,844 безробітних, це є 10,889 осіб більше, як попереднього тижня, а 146,739 більше, як у цьому самому часі минулого року.

СНІГОВІЇ НА СОВЕТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

На советській Україні шаліють сніговії незвичайної сили. Залізнича комунікація відбувається з велики труднощами. Кілька залізничих транспортів загрязли в снігових задмах. Довіз поживи до головних промислових осередків натрапляє на поважні перешкоди. Сильні бурі тревають теж на Чорному морю. Мореплавба на Чорному морю частинно припинена.

ТЕАТРАЛЬНІ БІЛЄТИ ЗА ЯЙЦЯ.

Мандрівний мадярський театр загостив недавно до одного більшого мадярського села. Але театральна саля кілька днів світила пусткою, бо мешканці села, не маючи готівки, не могли купити білєтів. Та помисловий директор мандрівного театру проголосив, що театральні білєти можна купувати за — яйця. Помисл директора був дуже добрий: саля заповнилася селянами, а каса театру — кошами з яйцями. Цей експеримент є, так сказатиб, зірванням з традиційною ролею яєць у театрі. Досі їх кидали тільки з салі на сцену, щоб виявити своє невдоволення з гри акторів. Тепер починають громадити їх у касі.

ЛЯВІНИ.

Велика сніжна лявіна знищила готель Кесельфас у Зальцбурґу і фільварок Зельден у долині Ецталь у Тиролі. На фільварку згинула вся череда і три особи, що намагалися ратувати її. Вратовано теж 60 лещетарів, що їх засипала сніговія та буря в сільській хаті біля Донерсбах у Стирії.

СУДОВА РОЗПРАВА.

Дня 28. 12. 1934 р. відбулася перед бережанським окружним судом розправа проти громадян села Мужилова: Миколи Соляра, Василя Лучки, Василя Романкова, Івана Мохуна, Михайла Бендзака, Олекси Соляра, Василя Лущака, Василя Медицького і Гринька Медицького за намірений напад і чинну зневагу місцевих „стшельців" і постерункового Куцили.

Суд засудив Миколу Соляра, Василя Лучку і Василя Романкова по 6 місяців арешту з тим, що останнім двом кару завішено. Прокуратор вніс спротив щодо низького виміру кари. Інших обвинувачених звільнено. Боронили: д-р Володимир Бемко і д-р Михайло Західний.

КОРОЛЕВА КРАСИ — ЗЛОДІЙКОЮ.

Ґреція має сензацію. Недавно вибрали там нову королеву краси. Та небаром її арештували за участь у... великих вломах. Виявилося, що нововибрана грецька королева краси вже від довшого часу проводила бандою злодіїв та вломників.

ТРАҐЕДІЯ НА ВУЛИЦЯХ ВАРШАВИ.

Одного дня вечором на перехресті вулиць Пія XI і Кручої розіґралася траґедія, якої жертвою впали дві вбиті особи й одна ранена. Біля 22-гої години з цукорні вийшла якась жінка в товаристві двох мужчин. Нараз один з них добув револьвер і стрілив до жінки та ранив її в руку. Опісля він стрілив до другого мужчини. Револьверова куля поцілила в серце і спричинила негайну смерть. По тім стрілі вбивник спрямував зброю до себе і позбавив себе життя. Вбивником був 26-літній Тадей Петц. З заздрости і підозріння, що жінка зраджує його з цим другим мужчиною, він убив свого суперника, студента Шванковського, а опісля застрілив себе.

ВИВЕЗЛИ КАСУ.

В Лодзі до мешкання торговця овочами, Шмуля Екштайна, добулися злодії і забрали підручну касу, в якій знаходилося 50,000 зл. Вломники винесли касу на вулицю, д: завантажили її на віз, запряжений двома кіньми, і відїхали. Грабунок виконали дуже спритно, бо в часі, коли служниця вийшла на короткий час до недалекого склепу.

З ІСТОРІЇ ОДНОЇ ШПИҐУНКИ.

В одній париській санаторії померла в 36. році життя красуня Меншикова. В останніх часах вона була жінкою багатого плянтатора в Бразилії, жила в розкошах і мала власну віллю у Венсенні. Походила з бідної робітничої сімї в Росії. Її діда розстріляли, батька заслано на Сибір на шість літ. Брата вбили підчас вуличних розрухів. А сама Соня була вже 10-літньою дівчинкою у Варшаві шпиґункою й курієркою анархістів-терористів. Начальник тайної політичної поліції у Варшаві з царських часів, Заворзін, звернув увагу на маленьку, біленьку дівчинку, миленьку з лиця, з великими синіми очима. Вона була жвавої вдачі, приносила хліб до його хати, довго забалакувалася зі слугами, потім заходила в стайню й розмовляла з візниками, як Заварзін виїздив до міста. Нараз Заварзін став підозрівати, що то Соня повідомляє анархістів, що все докладно знали про його розїздки кожного дня. Тому наказав трьом шпиґунам слідити за дівчинкою. Вони скоро розвідали, що „малюсенька", як дівчинка звалася серед своїх, ґрає ролю шпиґунки для анархістів. В кошику з хлібом вона переносила навіть пекольні машини. Заворзін знав про все те, але не рішався арештувати маленьку терористку. Краще було слідити за нею й дізнаватися через неї про всякі подробиці. Але одного разу щезли йому важні папери. Розвідали, що в його кабінеті була „малюсенька". Тоді він казав її арештувати. Та її не знайшли. Вона заховалася разом зі своєю матірю. Після війни вона зявилася в Парижі. Про своє терористичне минуле вона хотіла забути й предложити свої услуги воєнній контррозвідці. В гарній дівчині залюбився один французький аристократ і подарував їй віллю. Після його смерти вона подружилася з багатим Бразилійцем. Могла жити довго в достатках, та не судилось. Красуня Соня Меншикова померла на сухоти.

В ЛОНДОНІ ЗАСНУВАЛИ АНҐЛІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ КОМІТЕТ

ЛОНДОН. — Українське Бюро подає:

Зріст зацікавлення ширших англійських кругів українською справою з одної сторони та зріст значіння української справи взагалі спонукали гурт анґлійських громадян, які віддавна цікавляться українською справою, злучитися для кращого слідкування за цею справою в окремий Анґлійсько-Український Комітет. Цей Комітет видав 27 лютого б. р. до анґлійської преси комунікат, який підписали 12 визначних членів Комітету, між якими є професори університету, юристи, автори наукових праць, журналісти й посли та члени палати лордів. Комунікат звучить:

Створення Анґлійсько-Українського Комітету.

Положення Українців у східній Европі заслугує на поважну увагу зі сторони британського громадянства. Українці замешкують менше-більше одноцільну етноґрафічну територію (більшу ніж Велика Британія і Франція), поділену під цей час між СССР, Польщу, Чехословакію і Румунію. Дуже мало було досі спроб справедливого трактування Українців. Постійне занедбування цього скомплікованого питання готово остаточно спричинити конфлікт, у який буде втягнена вся Европа. Тому нижче підписані створили окремий комітет під назвою **„Анґлійсько-Український Комітет"**, який має на ціли стежити за подіями і вживати таких мір, які покажуться потрібними.

Між членами, що підписали комунікат, знаходяться: лорд Дікінсон (член палати лордів), пані Даґдейл, професор Дж. П. Ґуч, Ланселот Лотон, адв. А Линколн, С. А. Мекартней, полк. С. Л. Мальон, Джофрей М. Мендер (член палати послів), сер Волтер Нейпір, лорд Ноел Бакстон (член палати лордів), проф. Р. В. Сітон Вотсон, пані Мейрі Шіпшенкс.

Для пояснення осіб: пані Даґдейл це сестрінниця лорда Балфура, міністра закордонних справ з часів світової війни, бувша делеґатка британського уряду при Лізі Націй у Женеві. Проф. Ґуч, історик, колишній посол, співредактор „Історії Британської Дипльоматії" і місячника „Контемпорері Рівю". С. А. Мекартней це автор більших політичних праць. Інші особи вже знані українському загалови з ріжних виступів в обороні Українців.

ТРАҐЕДІЯ ГРЕЦЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ.

АТЕНИ (Ґреція). — Ґенерал Кондиліс вїхав до столиці як триюмфатор. Повстання розбите. Провідники повстанців арештовані й вони стоять під воєнним судом, інші втекли, ратуючись, підводною лодкою, а головний провідник, бувший премієр Венізельос, утік з родиною кораблем мабуть у сторону Франції. Плакав, як покидав остров Крету, і заявив, що вже більше не вернеться до рідного краю, ні не буде мішатися до політики.

ҐРЕЦІЯ ГОТОВА СТАТИ КОРОЛІВСТВОМ.

АТЕНИ. — Розбиття повстанців значить скріплення партії монархістів. Виходить на яв, що була певна умова між монархістами й третім сином анґлійського короля, князем Кентським, що то одружився з грецькою княжною Мариною, що йому евентуально запропонують грецький престол.

ДОМАГАЮТЬСЯ ГОСТРИХ КАР.

АТЕНИ. — Премієр Цалдаріс заповів, що ті, що спричинили повстання, будуть дуже гостро покарані на те, щоб іншим відхотілося робити революцію. Тимчасом британський амбасадор впливає всякими способами, щоб не проливати далі крови й не мститися.

ЩО ЗАВАЛИЛО РЕВОЛЮЦІЮ?

АТЕНИ. — Повстання не вдалося, бо загал населення не розумів, чому саме військо підняло бунт. Це вважали військовою авантурою. Бракувало цілковито ідеольоґічних, революційних підстав.

СТАЛІН ПІДЛАБУЗНЮЄТЬСЯ ДО СЕЛЯН.

МОСКВА (Росія). — Каже Сталін, що як довго існують родина й діти, так довго треба дбати і про їхні інтереси, особливо у селян. Значиться, що треба дбати про колективні інтереси, але не можна забувати й за інтереси індивідуальні. І тому призначено селянам до індивідуального вжитку по пів гектара землі. Таке має ввійти в конституцію.

ПРОТИЖИДІВСЬКИЙ РУХ У НІМЕЧЧИНІ НЕ ВТИХАЄ.

БЕРЛІН. — Берлінський директор поліції проголосив, що позбавлено горожанства 139 осіб, головно Жидів. Кажуть, що між ними є такі Жиди, що родилися в Німеччині. Але це не помагає, бо від цього рішення нема відклику. Тих, яких позбавлено горожанства, вважають чужинцями й вони мусять просити дозволу на роботу.

В німецькій пресі знов можна завважити багато протижидівських статтей.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:

Поодиноке число три центи.

На рік	$6.00
На пів року	$3.25
На три місяці	$1.75

Число з пятниці (з англійською частю):

На рік	$ 2.00
На пів року	$ 1.25

В Джерзи Сиі і Заграницею:

На рік	$9.00
На пів року	$4.75
На три місяці	$2.50

SUBSCRIPTION RATES:

Three cents a copy

One year	$6.00
Six months	$3.25
Three months	$1.75

Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):

One year	$ 2.00
Six months	$ 1.25

Foreign and Jersey City Rates:

One year	$9.00
Six months	$4.75
Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДО ВІДДІЛОВИХ УРЯДНИКІВ І ЧЛЕНСТВА

На протязі десятиліть виховав У. Н. Союз зі старокраєвого, до організаційної праці дуже часто зовсім непідготованого елементу, цілу кадру Союзових робітників, отих, що займали чи тепер займають уряди по відділах. Підховано ці сили, як усі ми добре знаємо, серед дуже важких обставин, бо саме серед таких обставин наш Союз повстав і розвивався. І доконали ми теж великого освідомляючого діла серед загалу нашого членства. Щодо цього нема ніякого сумніву. І чи те все не повинно бути десь зібране й списане? А хтож повинен про це подбати, як не ті, що ту працю виконали, що ту організацію розбудовували та що її вдержують навіть у найтяжчих часах?

Ствердивши це, приходимо до властивої річи. Вже проголошено в „Свободі", що беремося до видання „Пропамятної Книги У. Н. Союза". І проголошено теж квестіонар, який має дати нам потрібні матеріяли до історії поодиноких відділів та ювилейних обходів. Хто трохи визнається в таких справах, той зрозуміє, що це забирає багато часу і праці, щоб ті матеріяли зібрати, упорядкувати, переписати. Тому саме просимо ще й отсею дорогою наших відділових урядників, а зокрема наших відділових секретарів, щоб узяли собі ту справу до серця. Хай та „Пропамятна Книга" буде виявом нашої живої душі. Хай кождому з нас буде великою приємністю і честю збирати потрібні до цеї книги матеріяли. Бо коли так розумітимемо ту справу, то не будемо зволікати з виконанням тих завдань, які на кождого з нас у тій справі припадають. Навпаки, будемо раді, що головний уряд У. Н. Союза рішився на це велике, пропамятне діло. І охотно й скоро зачнемо збирати матеріяли. Супроти цього негайно виповнім квестіонарі. І негайно надішлім з ними ще й усе те, що вважаємо цікавим вписати для заховання будучим поколінням. Як теж стараймося, щоби з наших громад і відділів були поміщені в „Пропамятній Книзі" фотографічні знимки, бо це теж історична памятка.

Ми свідомі цього, що головна праця у збиранню тих матеріялів спаде на відділових секретарів. Та це не означає, що вона не має обходити інших відділових урядників, що вони не мають нею цікавитись і не переконтролювати цього, що про ті справи написано в квестіонарах чи деінде. Ні, справа та має нарівні обходити не тільки всіх відділових урядників, але всіх членів по відділах. Бо це є наша загальна справа. А тільки для порядку дається поручення певним особам, щоби виповнили певну працю. Та виповнити її як слід зможемо тільки спільними силами. Тому всі до праці, а зразкові урядники — на переді! З добрим прикладом, запалом і розумінням ваги отсеї Союзової й національної справи.

МАСАРИК, БЕНЕШ І ЗАКАРПАТТЯ

(Надіслана стаття).

Президент чесько-словацької републики д-р Т. Масарик недомагає. Не диво, бо вже старий. Одна з останніх фотографій подає нам образ людини перемученої і довгим життям ослабленої. Нічого отже дивного, що ходить поголиска про його зречення з президентури та про евентуальний вибір нового президента.

Д-р Масарик належить безумовно до найвизначніших людей нашого віку, і то не лиш яко політик, але і яко великий учений і фільософ та соціольоґ. Говорено в своїм часі, що коли би повелися були пляни Бріяна і повстала **„Панеєвропа"** — то одиноким кандидатом на її президента був би лише Масарик.

А вже для своєї вітчини був це справді ангел-спаситель, людина, що і своєю працею і своїм спритом політичним та витревалістю „ін ребус ардуіс" (серед тяжких обставин) повела політику того невеликого впрочім народу — незвичайно щасливо та увінчала її остаточною незалежністю.

Написав він в своїм життю безчисленне множество і великих книг і поменших статтей. Його велика книга про „Світову революцію", а головно — про збудування чесько-словацької держави вийшла і по українськи в накладі „Червоної Калини", а наші спритні в таких ділах Наддніпрянці видали в Празі великий том, обіймаючий збірку більших і менших уступів та цитатів з його праць. Обидві книжки — незвичайно важні для нас. Ріки крови, проляті нашим народом за свободу в роках 1918—1921, не здобули нам свободи, дарма, що—як Мусоліні каже—млин історії є власне обертаний потоками крови. Що і ті жертви наші — не пішли на марно — це інша річ, але не про те тепер бесіда.

Масарик — це передовсім людина високо гуманна і широкого горизонту. — Ті знамена людяности і поступовости носить і ціла чеська конституція, основні закони цеї держави.

Недавно виданий „закон **для оборони републики"** — це уже плід перестраху і втрати політичної рівноваги, бо републику боронили доставочно і карні закони, позіставші в спадщині по Австрії. — Та перепуджені чеські бюрократи використали недугу Масарика, щоби переперти законодавчий дивогляд, звернений не лиш проти Німців, але і проти Словаків та Українців. Тих останніх і їх видавництва переслідується не лищ за це, коли свою землю звуть „Закарпатською Україною", але й навіть, коли її коротко звуть **„Закарпаттям"!**

Українці згадують Масарика не злим словом. Він вже і в австрійськім парляменті підпирав справедливі домагання Українців, а його підпису не брак майже на кождій українській інтерпеляції, внесеній в тім представництві.

Колиж повстала чесько-словацька держава, то за його впливом принято дружно ті частини Галицької Армії, які уступаючи перед ворогом, мусіли схоронитись на треиторію чесько - словацької держави. При помочі Масарика засновано в Празі „Вільний Український Університет" з двома факультетами, „Високий Український Педагогічний Інститут" в Празі, та „Господарську Академію" в Подєбрадах. За його моральним впливом „Громадський Український Комітет" дістав сотки тисяч чеських корон на допомоги для українських еміґрантів, а й оснування „Ураїнського Соціольогічного Інституту" — це не лиш ініціятива пок. М. Шаповала, але і чинна допомого Масарика.

Зрештою обширну працю про його відносини до української справи написав наш заслужений професор О. Бочковський і ми до неї відсилаємо цікавих.

Однакож вже і тепер, за життя Масарика, але в звязку з його можливим уступленням з президентури повстає пекуче питання: а хтож має зістати його наступником?

У Франції є майже правилом, що президентом републики стає президент сенату. Коли би те правило і до Чехословакії примінити — то наступником Масарика повинен би стати **д-р Франц Совкуп,** соціяльний демократ, людина незвичайно енерґічна та вірний приклонник масариківських гуманних ідей. Але власне тому, що він „соціяліст" — не попруть його ані клерикали, ані москвофільські Крамаржівці, ані навіть належачі до парляментарної коаліції аґрарії, а вже найменше — народні соціялісти Кльофачівці. Ті мають зрештою свого власного кандидата — міністра закордонних справ **д-ра Бенеша** — зрештою дуже слухняного ученика д-ра Масарика і виконавця його ідей.

Він до разом з Масариком і проф. Штефаніком працювали разом за границею підчас світової війни над признанням Чехів за союзників антанти, а підчас мирових договорів виборолиᅳ Чехословакії значіння самостійної держави. А від самого оснування її аж до сьогодня веде д-р Бенеш заграничну політику цеї держави з незвичайним спритом і успіхом. Він же і **основник малої антанти,** котра таке велике значіння має у світовій політиці — і він є таки і дійсним провідником тої антанти. Не раз всілякі Пепічки старалися підкопати становище Бенеша, та великий авторитет Масарика робив ті старання безуспішними, бо Масарик **знав,** кого попирає, знав його совісність і сприт.

Вправді і Бенеш належить до „народних соціялістів" Кльофача, але то такі „соціялісти," як „радикали" Еріота у Франції, і він належить до них просто лише тому, що взагалі до якоїсь партії мусить належати. Найбільше риють під ним аґрарники, але вони не мають поміж собою нікого такого, котрий рівнався би своїм авторитетом з Бенешом.

(Кінець буде).

Юрій Горовенко.

ПО ДОРОЗІ ДО ЗРЕАЛІЗУВАННЯ ПАКТУ ЧОТИРОХ

Пакт Чотирох — давня ідея Мусолінія. Італійський диктатор в своїй інтензивній роботі над розбудовою Італії щиро бажає довгого миру й уважає, що лише сформування ніби директорії з чотирох великих европейських держав, Анґлії, Франції, Італії і Німеччини, моглоб забезпечити мир на довший час.

На перешкоді цій ідеї пакту Чотирох стояла досі вічна ворожнеча між Німеччиною й Францією, та вічна гра між ними, що провадила до постійного формування двох фронтів, двох бльоків. Мусоліні присвятив цілу свою увагу в закордонній політиці на боротьбу проти цеї політики бльоків. В останньому часі ще більше, ніж попереду. Не симпатизуючи з ґітлерівською Німеччиною, фашистівська Італія всеж віддає всі свої дипльоматичні сили на зменшення тертя між Францією й Німеччиною, і лише завдяки італійському посередництву справу Сари вирішено — ще до плебісциту — в мирному порозумінню між Німеччиною й Францією. В римських переговорах між Мусолінієм і Лявалем Італія ввесь час підкреслювала, що треба шукати забезпечення миру в політичній рівновазі та порозумінні чотирох великих держав, що є можлива тільки в тому випадку, якщо Німеччині будуть признані рівні права. В закінчених у Лондоні переговорах між Францією й Анґлією Франція, під подвійним натиском Анґлії й Італії, погодилася навіть на перегляд тої частини Версайського договору, що торкається чисто військових справ.

Таким чином за останні часи Німеччина може зазначити в свойому білянсі деякі важливі здобутки. Але залишається ще велике питання, чи вона тим задовольниться і прийме звернене до неї запрошення до співробітництва великих держав, чи волітиме, як пише римський часопис „Месаджеро", „замкнутися в моральній ізоляції".

З другого боку й Італія почуває себе дуже задоволеною з осягнених покищо вислідів. Не кажемо вже про французько-італійське порозуміння, задоволення її претенсій в Африці та забезпечення безумовної підтримки з боку Франції й Анґлії в політиці Італії щодо забезпечення австрійської незалежности. Велике задоволення викликає в Італії осягнене в Лондоні зобовязання Анґлії **негайної** збройної інтервенції, на випадок, коли би хтось з вище зазначених великих держав зробив несподіваний напад літаками на свого дальшого чи ближчого сусіда (завдяки літакам поняття „сусідства" робиться дуже відносним). У зобовязаннях давнішого Локарнського договору, щоним Італія й Анґлія ґарантували мир між Німеччиною й Францією, не було цього пункту про негайність. Справа мала йти перше до Ліґи Націй, яка мала розглядати, хто саме був напасником, і потім уже, відповідно до того рішення, Італія й Анґлія мали посилати свої караючі війська. З огляду на зріст значіння летництва така поміч Італії й Анґлії нападеному прийшлаб напевно запізно. Тому тепер уведено цей пункт „неґайности" і поширено його не лише на Францію й Німеччину, але й на Італію й Анґлію; кожна з цих чотирох країн мала би право на негайну поміч. Таким чином, новий договір мав би забезпечувати мир не лише між Францією й Німеччиною, але взагалі між усіма чотирма державами. Розуміється, тут виникає багато чисто технічних питань: наприклад, у який спосіб моглаб Анґлія допомогти Італії на випадок нападу на неї Франції, або в який спосіб мала би допомогти Італія Анґлії в анальоґічній ситуації? Але технічні подробиці належать до фаховців, а залишається питання принципу, і принцип цей дійсно великої ваги: Анґлія, після лондонських переговорів, остаточно відмовилася від політики так званої „блискучої ізоляції" і вирішила брати активну участь в усіх европейських справах. До останнього часу Анґлія, користаючи зі своєї островної позиції, ніби хоронена морем від усякого ворожого нападу, вважала завеликою розкішю для себе встрявати в ріжні европейські свари; нині, з розцвітом летництва, анґлійські політичні чинники зрозуміли, що море Анґлії більше не охороняє, й Анґлія, як і всі інші держави, мусить мати приятелів у світі. **А приятелів здобувається лиш активною участю в загальному житті, а не „блискучою ізоляцією".**

Саме цей вихід Анґлії з позиції „блискучої ізоляції" викликає в Італії неприховану радість, бо політика Італії все намагалася спертись на анґлійську політику, особливо від часу, як Італія побачила, що Німеччина до голосу Риму цілком перестала прислухатися.

Коли ми подивимося на ці нові події в інтернаціональній політиці з нашої української точки погляду, то ствердимо, що:

1) Ідея Пакту Чотирох викликає в московському уряді неприховану нехіть.

2) Франція визнала вперше можливість цілковитого перегляду договорів.

3) Анґлія вирішила взяти активну участь в европейській політиці.

Всі ці три точки можуть викликати в українських патріотів тільки почуття задоволення, бо 1) побоювання большевиків щодо Пакту Чотирох виявляють, може бути, приховану ідею цього пакту: охорони західньої цивілізації проти наступу східнього варварства; 2) визнання можливости перегляду мирових трактатів ставлять знов на чергу дня скреслення того жахливого стану, в якому опинивсь український нарід, відданий на поталу його ворогів; 3) активніша участь Анґлії в европейській політиці забезпечує українським патріотам підтримку з одного боку в боротьбі за національні права в невдалих новотворах Версайського миру, а з другого боку, і особливо, в боротьбі за знесення й розпад московської імперії, що загрожує анґлійським інтересам на всіх просторах Азії.

Евген Онацький,
Рим.

В. Будзиновський.

З ГАЛИЦЬКОГО ЗАМКУ

(Історичне оповідання).

(11)

Стефан глянув туди і випустив другу стрілу. На землю впав другий рись, троха менший.

— Се мабуть жінка тамтого, — сказав Стефан, приступаючи до своєї добичі. — Тепер піду, може попаду на оленя, або кабана.

— Не хочу! Сиди коло мене! — приказувала дівчина, знов обіймаючи його. — Ти мене лишив би тут на поталу таким хижакам? А як би прийшов медвідь, або й медведиця з молодими? Така медведиця, дуже небезпечна. Не відступай від мене!

Посідали обоє і хвилю сиділи в обіймах. Стефан мовчав обмірковуючи, що далі робити. Вже тепер бачив, що буде мати з нею великий клопіт. Зачав баламутити її на те, щоби лиш використати дівчину для своєї цілі, і потому втекти від неї. Тепер показалося, що сам впав у яму, котру копав під чужим порогом. В яму дуже глибоку, хто зна, чи не безодню.

Дівчина також думала про своє безвихідне положення. Коли він далі мовчав, сидячи сперший ліктями на колінах, з головою схованою в долонях, вона промовила, притулюючися до нього:

— Щож тепер буде з нами, любий мій? Я так, як заручена. Мій тато не знає спротиву. Аж лячно дивитися на нього тоді, коли хтось з родини супротивиться його волі, або його думці, хоч би в дрібній справі!

— На твого судженоо може я знайду спосіб, що сам відчепиться від тебе, — потішав її Стефан, хоч сам не знав, який би то міг бути спосіб.

— За тебе батько мене не дасть, бо ти мабуть не великий багач, коли зголосився на службу.

— Маю пару добрих коней і зброю. Як ще до того дістану тебе, то більше мені не треба.

— Колиж бо мене тобі не дадуть.

— Як не дадуть, то возьму сам!

— Так не може бути! — шепнула сама до себе і захлипала.

— Треба злупити шкірки з тих рисів, — сказав і взявся до роботи.

Коли скінчив, зараз за ними і коло них по обох боках загукали людські голоси.

— То нагінка вже йде попри нас, — промовив Стефан. — Тобі треба буде зараз сідати на коня і здоганяти їх. Вернешся до батька під їх опікою.

— Ми ще мусимо обрадитися, що і як робити, щоби стало на нашім.

— Нині на се вже нема часу, — відповів.

— Як тепер ні, то я вже пропала! Не знайду нагоди балакати з тобою.

— Надіюся, що твій батько возьме мене до себе.

— Хоч би й в замку умістив тебе, не будемо мати нагоди зійтися.

— Ти знаєш замок ліпше як я. Не міг би я коли в ночі зайти крадьки до тебе, або ти вийти до мене?

Дівчина жахнулася і спитала пощепки:

— Ти збожеволів?

— Збожеволію, як не вволиш мою волю!

На дівчину виступив піт. Хвилю думала і сказала:

— Коли годі інакше, то нехай і так буде! Чи знаєш вулицю за замком з того боку, де Дністер?

— Знаю.

— Там є мала фіртка. Завтра, коли вже замкові ворота запруть на ніч, дожидай мене коло тої фіртки. Вийду до тебе.

— Так довго не видержу. Хочу вже нині!

— Годі! Я під опікою покоївки. Хоч вона спить в першій кімнаті мого мешкання, я аж в третій; хоч з моєї спальні є окремий вихід на коридор, то всеж таки покоївка може вчути, що виходжу. Завтра неділя. Вона піде на цілу ніч на музики. Я маю власний ключ до фіртки, бо тамтуди виходжу з замку, ідучи до ріки купатися. Коли вона буде у Вараша танцювати і баламутити хлопців, я вийду до тебе.

— Добре! Сідай на коня!

— Вона ще раз обіймила його і поцілувала. На коня не сідала сама, бо він вхопив її, підніс і посадив у сідлі. Взяв шкірки рисів, вхопив буланого за уздечку і вивів його з гущі на вільніше місце. Його кінь прийшов за ним. Він сів на нього.

— Поспішай! — сказав до дівчини. — Аж до хвилі, коли ти здоженеш нагінку, буду ступати за тобою. Як вже доглянеш кого, зараз дай мені знак. Я вступлюся, щоби мене хто не побачив близько тебе.

Весела, усміхнена пустилася вперед. Стефан, використовуючи високі кущі як заслону, їхав за нею. Їхали скорше як ішла нагінка, тож за пару хвилин Сальомея відвернулась і посилаючи йому рукою цілунок, махнула на знак, що вже може лишити її.

Стефан завернув коня. Віхавши на стежку, витропану дичиною, що туди мабуть ходила до води, або й мала тут брід на той бік Лукви, зупинив коня. Став обмірковувати питання:

— Чи тут могла лишитися яка гідна штука, хоч нагінка ішла густою лавою, ще й з собаками?

Вже хотів завернути назад в сторону Комарова, коли звідтам почув голоси собак. Голоси ставали щораз виразніші. Стефан доміркувався, що воно такє.

— Мабуть собаки самі свою жертву завернули назад. Вона, втікаючи, іде просто на мене.

Вгадуючи, що звір піде стежкою, на котрій він стояв, вступився в бік і станув за кущами. Підвівся високо в стременах, витягнув шию і глядів у сторону, звідки до нього доходив дзявкіт собак. Цікавий був, який то звір, бо хотів знати, яку зброю взяти в руки: мушкет чи кушу?

Вже бачив, як до нього скоро наближується рух віток, та звіра не бачив. З того доміркувався, що то не високий олень ані серна, а якась нижча звірюка. Взяв у руки кушу.

Ледви встиг кинути кушу на землю, вхопити мушкета і упімнути розумного коня, щоби стояв спокійно, з гущі висунувся на стежку великий кабан. По його боках гнали дві собаки. Стефан ждав, аж кабан тою стежкою перед ним прийде під його цівку. Гукнув стріл, кабан пішов далі. Стефан нарядив ще раз і повернув коня на стежку, за кровавим слідом дика. Недалеко їхав. Кабан лежав поперек стежки. Хвиля роботи і вичищений дик знайшовся на коні, за кульбакою. Стефан сів на коня і пустився назад, полишаючи собаки, про котрі не знав, чиї вони, коло потрюхів дика.

Приїхавши під лісничівку в Комарові, Стефан побачив вислід полювання досить марний. На окремих купках лежали олені, серни, кабани, лиси, заяці. Всі лиш по кілька штук. Підїхав до купки впольованих диків, до котрих докинув свого.

Староста стояв оддалік в гуртку панів. Стефан скочив з коня, взяв свої рисі, підійшов до старости і шкірки поклав перед ним на землі.

— То ти вполював? — спитав староста.

— Я стягнув їх з дерева, ще заки надійшла нагінка.

— Нині не буду мати часу балакати з тобою, бо нині у мене гості, — сказав староста не так строго, як звичайно. — Прийди до мене завтра зполудня. Поступи до Вараша і на мій рахунок напийся меду. Скільки випеш. Очевидно, закусивши щось.

Поклонившися, Стефан відійшов. Ввесь час Сальомея поводилася так, гей би Стефана не знала. Стефан неначе взагалі ще ніколи не бачив її. Сів на коня і поїхав до міста. Не доїздячи до свого заїзду, вступив до Вараша.

— Чи не зачасто ти до мене зазираєш? — сказав Вараш, витаючи Стефана. — Донесуть до старости…

(Далі буде).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ЩО МАЄ БУТИ В НОВИНКАХ?

Поважний англійський денник „Манчестер Ґардіен" пояснює своїм читачам, що це таке „таблойд". Видно, що в Англії такого явища нема, коли Англійці навіть його назви не розуміють.

„Таблойд" називається в Америці маленька форматом ґазета, що нібито має на ціли подавати важні новинки в збитій формі, себто в якнайкоротшім обемі.

Критикуючи зміст таких ґазет, найповажніша ґазета Англії каже: „Замісць цього, щоби подавати новинки найважніші в збитім форматі, такі ґазети звичайно подають з новинок люксусові речі, а не конечні річи".

Відомо, яка є ріжниця між люксусом і конечною річю: без конечної річи не обійдесь, без люксусу можна. Значить, „таблойд" звичайно подає вам річи, без котрих можете обійтись, а пропускає річи необхідні.

Чи не міримо ми часто ґазети якраз „таблойдом"?

НІЧОГО ЦІКАВОГО...

Останнього тижня ґазети донесли: Король Сіяму, „володар тисячі парасоль", зрікся свого прадідного престола. У Греції революція. На Кубі революція.

А тут люди кажуть, що в ґазетах нема нічого цікавого. Невжеж треба, щоб революція була й у нас, щоби було щось цікавого?

ЯК ЗБИРАЮТЬ НОВИНКИ.

Джеймс Милс, кореспондент американської новинкарської аґенції „Асошіейтид Прес", приглядався грецькій революції дві доби, а потім, бачучи, що уряд цензурує новинки, постановив перекрастися через границю, щоби подати своїм читачам правдивий образ того, що він бачив.

Знаючи, що водою йому не перекрастися, він попробував перепачкувати себе через грецько-югославську границю. Їхав наперед 80 миль страшною дорогою, гористою околицею, потім великими болотами. Коли його автомобіль поховзнувся по болоті та став летіти в долину, він вискочив з авта. Авто розбилося, він уратувався. Розбудив грецьких селян та наняв собі в них коня. Ним у ночі він добився до границі. Коли перекрадався через неї, його мало що не постріляли югославські сторожі. Це лише частина його пригод.

„КЛІНІКА ҐАЗЕТИ".

У Ню Йорку збирається конвенція „Колюмбійського Схолястичного Пресового Союза". Має вона між іншим відбути „клініку ґазет", себто вислухати низку відчитів про хиби й недостачі ґазети.

Говорити про це будуть люди, які на цій справі розуміються. Вам певно здається, що це будуть люди, які стільки з ґазетою мають до діла, що нею горшки накривають. Ні, говорити будуть люди, що самі в ґазетах пишуть, та вчителі ґазетярської професії.

ЗАЗНАВ „ЗНАВЦІВ" І ФРАНКО.

Вичисляючи в „Молодій Україні" причини занепаду української преси, Іван Франко писав:

„Кожний пренумерант ґазети в нас уважав себе не тільки пренумерантом і читачем, але й компетентним суддею всього надрукованого в ґазеті чи книжці, починаючи від правопису й мови, а кінчачи провідною ідеєю. І коли надруковане не подобалося йому, він уважав себе в праві дати вираз свойому обуренню, і то вираз якнайдосаднійший... „Чи сказився?" — допитував один пренумерант. „Не смійте мені присилати такої огидної макулятури!" — гримав другий. „Возвращается обратним шагом в умалишенним!" — глаголав от писання третій".

Читаючи таке з досвіду Франка, українському ґазетяреви лекше ковтати ті жаби, котрі йому посилають вдячні читачі...

ГОЛОС ЛЕМКІВЩИНИ.

Громадяни!

У минулому році мав наш Кружок гарні успіхи своєї праці. Велика у цім заслуга американських Українців, які надіслали нам 200 долярів зі збірок.

За цю квоту хотіли ми влаштувати 12 дитячих садків у сяніцькім і горлицькім повіті. Однак не дістали ми від влади дозволу на ведення українських дитячих садків (шкілок) у часі жнив. Тому зужили ми всі гроші, одержані з Америки, на закуп книжок і створили 9 нових бібліотек. Попереднього року мали ми 5 бібліотек, отже тепер маємо всіх 14 мандрівних бібліотек, а в них разом 1,500 книжок. Ці бібліотеки мають найкращі твори українського письменства. Вони є найкращим засобом національного виховання наших дітей і молоді, яка прагне книжки. Успіх цеї праці великий, бо ці книжки передаються з рук до рук, діти й молодь пильно їх перечитують, учаться про свій нарід, його визвольні змагання, вчаться добувати кращу долю.

Цю діяльність будемо розвивати також у 1935 році. Варт її піддержати, бо вона певно веде до цілі.

У травні 1934 р. надала головна управа „Рідної Школи" у Львові нашому Кружкови права Повітового Кружка і підчинила нашому Кружкови **цілу Лемківщину.** Таким чином обняв наш Кружок у свою опіку цілу територію від Сяну по Новий Санч, отже повіти: Лісько, Сянік, Березів, Коросно, Грибів, Ясло, Новий Санч. Цю територію треба покрити сіттю Кружків „Рідної Школи". Цю орґанізаційну працю ми вже почали, відбуваючи наради у справі „Рідної Школи" в окрузі Риманова, Березова, Дуклі, Ясла, Горлиць.

Багато сіл на Лемківщині не мають шкіл. Оснування приватних українських шкіл у тих селах вимагає теж значних фондів.

Нашу програму у 1935 році доповнять курси й виклади, бо наш Кружок занимається також поширюванням освіти на Лемківщині.

Ця орґанізаційна праця теж вимагає значних фондів, бо для цеї цілі треба вдержувати окремого урядовця. Ми вже приняли такого урядовця, тож на його удержання треба фондів.

У біжучому році буде наш Кружок знов старатися влаштувати дитячі садки. Ми почали вже збирати фонди, бо ця акція є гідна найбільшого зусилля.

Просимо Вас, Браття і Сестри, зібрати в Америці трохи долярів на ціли Кружків Рідної Школи й переслати до Обеднання, або на адресу голови Кружка, д-ра Степана Ванчицького у Сяноці.

Не гайтеся помогти у потребі своїм братам, щоб колись не мусіли самі собі докоряти, що не приложили рук до такого важного завдання і лишили своїх братів без помочі.

Прийміть від нас щирий привіт.

Д-р Степан Ванчицький, в. р., голова;

М-р Лев Букатович, в. р., заст. секретаря.

СВЯТО СТРІЛЕЦЬКОЇ ПІСНІ

Двацятиліття вимаршу УСС в поле позначилося в нашому культурно-мистецькому дорібку такими імпрезами, як оперета Гайворонського **„Залізна Острога"** (лібрето Л. Лісевич — А. Курдидик), що йшла усюди з незвичайним успіхом, пребагата вистава воєнних памяток УСС у Львові й врешті **„Свято стрілецької пісні",** яке відбулося 24-го лютого ц. р. в салі „Колісей" (дозвіл на свято у Великому Театрі маґістрат відкликав) у Львові.

Свято стягнуло багато публики, дарма, що в суботу були вечорниці „Червоної Калини". Настрій на салі святочний. У репрезентативних льожах: бувший ґенераліссімус У. Г. А. ґенерал Тарнавський із бувшими старшинами, представниками Східньо-української Армії, представники бувшої Боєвої Управи, духовенство, преса, політичний світ, поодинокі бувші УСС-и з родинами. В першому ряді наші інваліди і ранені в боях. На салі багато бувших УСС. Лиця змінені, волос посріблений, але люди ті самі...

Сцена без зайвих прикрас. На малиновому тлі плякета (голови двох пробоєвиків УСС) роботи нашого знаменитого різьбаря А. Коверка. Почесну службу держали стрункі юнаки із спортового клюбу ім. Черника.

Свято почав злучений хор „Сурми" і „Бандуриста" під батутою п. О. Плешкевича піснею Ф. Колесси до слів О. Маковея „В горах грім гуде". Бадьора пісня, на канві лемківської мельодії у прозорій ясній гармонізації Ф. Колесси, дихнула на слухачів історичною безпосередністю. Хори, що виступили вже дружно під спільною батутою, виявили красу і силу. Гармонійна пульсивність чуття, різьблені закінчення фраз, це вже заслуга диригента п. Плешкевича.

Промовляв проф. д-р **Старосольський.** Золотоустий бесідник (бувший старшина УСС) з питомим собі аполітичним змислом і фільософічною глибиною освітлив тло, на якому зявляються УСС, їх завдання та зудар двох сил, що проявлялися в творенні Леґіону — австрофільської й української. Перемогла друга сила; вона була властивим репрезентантом стрілецької маси, вона теж виявила себе в стрілецькій пісні. Пісня, зеркало душі УСС, виказує широку скалю! Її домінантою є рух вперед, похід. Її замикає з одної сторони „Видиш, брате мій", малюнок індивідуальної траґедії учасників, — а з другої „Ой, у лузі червона калина" — пісня стрілецтва, як цілости, неназваний гимн УСС — пісня і життя Будучности.

Хор „Сурма" під батутою п. І. Охримовича відспівав дві стрілецькі пісні гармонізації І. Недільського. В новій шаті своєрідної гармонізації, що в ній розуміє Недільський зміст таких пісень, як „Як з бережан до кадри..." і „Ой чогож ти зажурився" — вийшли пісні дуже цікаво і свіжо.

Прекрасний шовковий голос соліста п. Матіяша — виявзався із барітонового соля з чуттям і певністю себе. Хор „Сурма" має вже за собою свій мистецький „стаж", історію праці під вправною рукою свого диригента. Ядерність тону, певність себе, розмах чуття у хористів і в загальній дисциплінованості свого роду свобода індивідуальної інтерпретації пісень, це прикмети, що ними „Сурма" зеднує собі щирих симпатиків. Ви з цікавістю стежите за розмахом першого тенора (п. Смішко), з радістю слідкуєте за змістом пісні на міміці „залізного другого тенора" У. С.С-ів (п. Сімяновича), переживаєте разом з першим басом незвичайну емоцію викінчування нюансів (п. Процінський), та з приємністю відчуваєте підчеркнення енерґійного ходу другого баса у кивках голови п. З. Попеля. Голоси індивідуально, і як цілість симпатичні, зіспівані. Деколи вихоплюється зпід контролі закінчення музичних фраз. Диригент іде по лінії загального настрою твору, який переживає разом з хором, а це притемнює часом обєктивність.

Дальше йшов виступ **Михайла Голинського.** Імпозантна постава бувшого старшини гармонізувала із тлом свята. Любимець публики, наш знаменитий оперовий артист відспівав Углицького „Стрілецький романс" — („Ой у полі огонь горить"...). Один із найкращих зразків народньої поезії в музичному розумінні Углицького (талановитий музик нашої заокеанської еміґрації) та в інтерпретації Голинського викликав бурю оплесків. Як наддаток відспівав Голинський настроєве „Ой нагнувся дуб високий" М. Гайворонського до слів М. Голубця. І знову буря оплесків.

По короткій перерві віддеклямував п. **М. Драґан** „Оду до пісні". Один з кращих творів Р. Купчинського, що кожним своїм дальшим словом степенує захоплення ясними моментами нашої минувшини, роздуває іскру любови до Батьківщини у пожар бадьорого пориву і незломної віри в будуччину. Інтеліґентна інтерпретація декляматора знайшла повне зрозуміння в публики.

Оперова співачка **п. О. Любич-Парахоняківна** відспівала В. Барвінського до слів Кониського „Ой поля, ви поля". Змістово: історичний рефлекс українських земель — горе, кров, ріки сліз... Музично: перлина, осяяна талантом нашого великого сучасного музика В. Барвінського. Інтерпретація: якнайкраща. Драматичний сопран п. Любич захоплював публику різьбленими тонами, елястичною торою, великим чуттям. Акомпаніямент самого автора прекрасний. Творець іще раз переживав екстазу творення, забувши про дійсність.

Дальше відспівала п. Любич дві пісні Гайворонського: „Синя чічка" і „Ой казала мати". Пісні творені кровю серця — на зразок народніх, в безпосередній атмосфері боїв, як настрій-реакція незвичайно ніжної чуттєвої структури Гайворонського, знайшли повний відгомін у рідних слухачів. Як останнє відспівала п. Любич чудове Людкевича до слів Карманського „Спи, дитинко моя". Розмах, який уміє розвинути творець Кавказу, електризував салю реченнями:... Знай, що в тобі пливе кров бойких лицарів, що не вміли просить, ні благати"... „і кріпися, як лев, бо нарід твій ожив й на роспутті жде на героїв!" Немов відгомін Стрілецького Заповіту вичувався у прекрасній музиці Людкевича... — При фортепяні сам В. Барвінський. Це дійсно зворушливий вияв пієтизму для недавнього минулого.

Хор **„Бандурист"** відспівав „Ой, видно село" гармонізації Людкевича (слова Л. Лепкого). Це стрілецька пісня в модерному убранні, яку можуть подавати з найбільш вибагливої естради.

Як другу пісню відспівав хор „Бандурист" Р. Купчинського „Ой та зажурились", гармонізації Б. Кудрика. Кудрик, молодий феноменальний музик, що не мав іще нагоди виявити усіх можливостей свого таланту, зложив до цеї пісні музику, яка викликала потрясаюче враження. Одушевлена публика примусила хор повторити останню строфку. Диригент п. Плешкевич заdemонстрував нам „Бандуристом" іншу можливість хорової культури. Хор усе співає без нот. Груди вільні до глибокого віддиху. Увага зосереджена. Вишколення до найменших подробиць. Правда, дається відчувати брак сильних перших тенорів, якіб могли рівноважити силу середніх голосів, але диригент по мистецьки використовує хоровий матеріял, добуваючи з нього максімум. Знаменито оперує пянами.

Зчерги **М. Голинський** відспівав Н. Нижанківського до слів Р. Купчинського „Засумуй, трембіто". Це твір молодого музика високої кваліфікації, що з питомим собі темпераментом та легкістю оперує засобами модерної музики, а притім у свому психічному наставленні не відривається від рідного ґрунту. До „Засумуй, трембіто" дав Н. Нижанківський імпонуючу музику. Голинський чарував публику голосом. Краска його драматичного тенора, що до символіки тенора — молодечого розмаху, нахилу до одушевлення долучує ще силу, рішучість і збівноваженість мужчини — а дальше обширна його скаля враз із старанним підготуванням і виконанням, це ті прикмети, якими Голинський завоював публику і вона прямо не хоче відпустити його зі сцени.

В „Засумуй, трембіто" розвинув Голинський з легкістю і свободою обширну скалю своїх тонів, а в знаменитому акомпаніяменті самого автора знайшов якнайкращого співвиконавця. Заслужено викликали оба невгаваючі оплески. Як наддаток відспівав Голинський ефектовну пісню Гайворонського „Ой, козаче мій", що також викликала бурю оплесків.

Врешті оба хори (злучені) цим разом під батутою п. І. Охримовича, відтворили історичний хор УСС зперед 20 літ із його улюбленою вязанкою стрілецьких пісень М. Гайворонського. („Ой, у лузі червона калина" вислухала публика, стоячи). Бадьорі нотки походу, смуток, туга, біль, жаль по втраті товариша, завзяття, очайдушність наступу, що чергувались у стрілецькім житті, знайшли тут свій повний вияв. Могутнє, пориваюче „Слава, слава, отамане", як мужня присяга на зброю, як непохитна віра в перемогу продзвеніло назустріч пеанови „Слава Українським Січовим Стрільцям". — Свято закінчилося відспіванням Національного Гимну. — („Новий Час").

Д-р В. Калина.

В СПРАВІ ЮВИЛЕЙНОЇ КНИГИ У. Н. СОЮЗА

(До бувших і теперішніх головних і відділових урядників У. Н. Союза, всього членства нашої організації й усього нашого громадянства в Америці й у Рідним Краю).

ГРОМАДЯНИ!

Сорок років минуло від часу, як У. Н. Союз розпочав свою працю серед українських еміґрантів в Америці. Сорок років існування У. Н. Союза — це сорок років властивого народнього українського життя в Америці. Історія У. Н. Союза — це історія нашої американської України. Це історія великої національної й соціяльної еманципації українського робітника в Америці. Це історія великанської боротьби за українське імя, за визнання американським урядом і американським народом слушности права українського народу до самостійного й державного життя.

Все те взято під увагу, коли дебатовано на останнім засіданню головного уряду У. Н. Союза про справу видання ювилейної книги. І хоч були ріжні думки щодо трудноців зібрання потрібних матеріялів, зредаґування й коштів, то була одна думка, що таку книжку треба за всяку ціну видати. А треба видати вже тому, щоб дати молодому, тут родженому поколінню матеріял, з якого воно черпалоб відомости про своїх батьків в Америці, про трудноці, які старе покоління зуміло побороти, й про осяги, які воно добуло.

Головний уряд затвердив предложений плян ювилейної книги. І редакційний комітет уже приступив до праці.

Це велике діло може бути виконане як слід тільки тоді, коли ввесь наш Союзовий загал нам допоможе. Та видання цеї ювилейної книги лежить також в інтересі нашої загальної справи. Тому радо повитаємо співпрацю з нами тих усіх наших шановних громадян, що мають у себе певні матеріяли, звязані з історією У. Н. Союза, чи можуть написати спогади з минулого нашої орґанізації.

В історію У. Н. Союза ввійде не тільки історія освідомлення нашого робітництва щодо потреби забезпечення на випадок смерти, недуги чи нещасливого випадку, але ввійдуть теж ріжні інші ділянки нашого життя в Америці, як церква, політика, освіта, економія, музика, штука, письменство й т. д. Буде там теж огляд про наші відносини до Рідного Краю і Рідного Краю до нас.

В ювилейній книзі буде теж зібрана історія усіх відділів У. Н. Союза. В тій справі видасться окремий квестіонар, який треба відділовим урядам, зглядно секретарям, дуже совісно виповнити й чимскорше нам надіслати.

Пожаданим булоб, щоб кождий відділ помістив у ювилейній книзі свою найновішу фотоґрафію, бо це прикрасить книгу й буде гарною памяткою.

В ювилейній книзі буде теж короткий опис усіх ювилейних свят У. Н. Союза й тут теж треба секретарям відділів потрудитися й неґайно надіслати короткі звіти з тих свят, або залучити витинки зі „Свободи" з описом цих свят.

Видання цеї ювилейної книги вимагатиме від нас іще нераз потреби відноситися до відділів У. Н. Союза, Союзовців і громадянства в справі допомоги в збірці потрібних до видання матеріялів. Та ми певні, що свідомі ваги цього великого діла охотно нам допоможуть. В тім переконанню беремося виконувати отсей важкий обовязок.

Редакційний комітет У. Н. Союза.

Большевицька справедливість.

Івана Івановича, обвинуваченого в побиттічлена ҐПУ, суд засудив на десять літ вязниці. Такий легкий присуд суд пристосував тому, бо взяв під увагу злагіднюючу обставину, а саме, що віродостойні свідки ствердили, що члена ҐПУ побив хтось інший, а не Іванов.

THE TOWN-HALL, 113-123 WEST 43RD ST., NEW YORK, N. Y.
BETWEEN BROADWAY & SIXTH AVE.
SUNDAY EVE. AT 8:30 O'CLOCK APRIL 7, 1935

СВЯТО В ЧЕСТЬ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

улаштоване Злученими Українськими Хорами з нюйорської округи всилі 300 людей під управою

ОЛЕКСАНДРА КОШИЦЯ

ПРОГРАМА:

1. **Вступне слово** — **д-р С. Демидчук**
2. а) **Заповіт,** — слова Шевченка, музика Зареми-Кошиця
   б) **Вітер повіває** — народня пісня, музика Кошиця
   в) **Уже літ зо двісті** — історична пісня, музика Кошиця
   г) **Максим козак Залізняк** — козацька пісня, музика Кошиця
   Виконають **Злучені Українські Хори.**
3. а) **Привітна промова** (по англійськи) — сенатор Злучених Держав, **д-р Роял С. Ковпленд**
   б) **Реферат про Шевченка** (по англійськи) — проф. Коломбійського університету **Клеренс Огостус Маннінг**
4. **Ой Дніпре, мій Дніпре,** — слова Шевченка, музика Лисенка
   барітонове сольо, відспіває **Петро Ординський.** При піяні **М. Стембер**
   15 мінут павзи.
5. **Реферат про творчість Шевченка** (по українськи) — **д-р Л. Мишуга**
6. а) **Для всіх Ти мертва** — слова Олеся, музика Степового
   б) **Ох і закувала сива зозуленька** — народня пісня з Київщини, музика Кошиця-Лисенка
   в) **Чуєш брате мій,** стрілецька пісня — слова Богдана Лепкого, мельодія Льва Лепкого, перерібка Кошиця
   г) **Ой на горі та женці жнуть** — козацька пісня, музика Кошиця
   г) **Живи Україно** — слова Олеся, музика Гайворонського
   Виконають **Злучені Українські Хори.**

У склад Злучених Хорів входять: Боян з Нюарку, дир. Теодосій Каськів; Тов. ім. Лисенка з Джерзи Сіти, дир. А. Ґела; Український Хор з Ню Йорку, дир. Теодор Онуфрик; Тов. Боян з Йонкерс, дир. М. Фатюк; Тов. Боян з Бейону, дир. В. Мельничук; Тов. Боян з Елизабету, дир. Мих. Ядловський.

Білети: по $2.50, $2.00, $1.50, $1.00 і по 75 ц. продають диригенти згаданих хорів у своїх місцевостях. Крім цього тикети по $2.00 і $1.50 продає адміністрація часописи „Свободи", 83 Ґренд Ст., Джерзи Сіти, канцелярія Укр. Народ. Дому, 217 Іст 6-та вул. в Ню Йорку і Базар Сурма, 103 Евеню А, в Ню Йорку. 60,6,72,8

В часі виконання точок програми нікого на салю не впускається.

ПОЗІР! ПОЗІР!

НОРТГЕМПТОН, АЛЕНТАВН, ІСТОН, БЕТЛЕГЕМ, ПА., І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ ДРАМАТИЧНОГО КРУЖКА ПРИ УКР. ПРАВОСЛ. ЦЕРКВІ В НОРТГЕМПТОН, ПА.

буде відіграна комедія в 4-ох діях, О. В. Рутковського

НЕЧИСТА СИЛА

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 17-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1935 РОКУ

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ ПІД Ч. 1301 НЮПОРТ ЕВЕНЮ.

Початок точно в годині 7:30 ввечір.

Ціни місць: для дорослих 35 ц., для дітей, які не працюють, 10 ц.

Ця комедія нова і дуже цікава та буде добре виведена на сцену.

Режісер **А. Потіха.** 60

Церковний Комітет парохії в Нортгемптон, Па.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ЙОНКЕРС, Н. Й. Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє, що надзвичайний мітінг відбудеться в неділю, 17. березня, в годині 2-гій пополудні, в гали Укр. Гор. Клюбу, 13 Вашінгтон вул. Будемо приниматі нових членів до Тов. і У. Н. Союза без оплати вступного. — Н. Мазур, предс.; В. Мандзій, секр.

ПЛЕЙНС, ПА. Бр. св. Андрея, від. 48, повідомляє, що чвертьрічний мітінг відбудеться в неділю, 17. березня, в годині 2-гій пополудні, в гали Мих. Негребецького, 84 Н. Рівер ул. На цей мітінг мають всі члени явитись і вирівнати свої належитости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Йосиф Мицьо, предс.; Й. Кривий, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 372, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в суботу, 16. березня, в годині 7:30 ввечір. Просимо всіх членів прибути на час. — Ю. Голинський, предс.; В. Реповець, секр.; М. Дубас, кас.

КЛІВЛЕНД, О. Жіноче Тов. Згода, від. 358, повідомляє всіх членицьь, що надзвичайні збори відбудуться 17. березня. Обовязково кожда члениця мусить явитися, бо є дуже важні справи до полагодження, а передовсім справа злуки. Збори відбудуться в 1:30 пополудні в У. Н. Домі. — А. Гаврилак, предс.; А. Жук, рек. секр.

ДЖАНСТАВН, ПА. Відділ 300 повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що квартальні збори відбудуться 17. березня, в церковні гали на Максон. На тих зборах будуть важні справи, як 25-літній ювилей заснування 300 відділу і інші, тому проситься всіх членів прибути. — Михайло Губернович, предс.; Теодор Кавчак, скарб.; Андрій Годчак, фін. секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 17. березня, в годині 3-тій пополудні точно, в гали де звичайно. Кождий член обовязково має явитись на мітінгу в означенім часі, бо є дуже важні справи до вирішення. Ті члени, котрі ще не виміняли своїх старих грамот, нехай це зроблять якнайскорше, бо після ухвали річного засідання гол. уряду, речинець є виданий найдальше до кінця червня ц. р. Довгуючих членів взивається прийти і вирівнати свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. — А. Іванів, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 73, повідомляє усіх своїх членів, що квартальний мітінг відбудеться 17. березня, в годині 1-ій пополудні. Проситься всіх членів прийти, бо є дуже важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають вирівнати свої довги, бо інакше поступиться з ними після статута. Пригадується тим членам, котрі ще не виміняли грамот, щоб принесли старі грамоти на мітінг. — Відділовий Уряд.

ПОРТ ДЖЕРВІС, Н. Й. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 198, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінг відбудеться 17. березня, в годині 1-ій пополудні, в фармаиській гали при Пайк ул., ч. 3. Проситься всіх членів зійтися в означений час. Члени, що ще не змінили своїх грамот, нехай скористають з продовження речинця і виміняють як найскорше. Будемо принимати нових членів до У. Н. Союза без оплати вступного. Довжних членів проситься вирівнати свої залеглости. Неприявний член чи урядник підлягає карі після статута. — О. Сидор, предс.; Гр. Лисяк, кас.; В. Погорівка, секр.

ОБУРН, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 283, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 17. березня, в годині 2-гій пополудні, у своїм домі. Повинністю є кождого члена бути на тих зборах в означений час, бо є важні справи до полагодження. Напоминається довгуючих членів, щоб заплатили свої залеглости цього місяця, бо інакше будуть суспендовані. — Іван Коковський, кошовий; Гр. Орищин, кас.; Гр. Каганяк, фін. секр.; Гр. Мулик, рек. секр.

ПАСАЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 97, подає до відома, що місячні збори відбудуться 17. березня, в годині 2-гій пополудні, в галі церковній, 47 Говп Еве. Кождий член обовязково повинен явитись на збори і привести з собою хоч по одному новому членови, за котрого дістане відповідну нагороду грошеву від У. Н. Союза. — Т. Скоробогатий, предс.; Ю. Нестор, кас.; М. Табачук, секр.

ТАВТОН, МАСС. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 122, повідомляє всіх своїх членів, що квартальний мітінг відбудеться в неділю, 17. березня, в годині 1-ій пополудні, в домі товариства. Проситься членів прийти на час, бо буде справоздання касове. Контрольори мають переглянути книжки. Напоминається тих членів, що ще не змінили своїх старих грамот на нові, щоби зробили це на тім мітінгу, щоб опісля не було нарікання на урядників. — Уряд Тов.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370, повідомляє членів, що перший квартальний мітінг відбудеться в неділю, 17. березня, в годині 1-ій пополудні, в гали церковній, 127 Парк ул. Обовязком є кождого члена прибути на означений час, бо маємо дуже важні справи до полагодження, а іменно справа статута, котрий буде читаний на цих квартальних зборах. Проситься довгуючих членів прибути і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Члени, котрі вже змінили свої грамоти, нехай зголосяться на цей мітінг і одержать нові грамоти. Члени, котрі ще не змінили своїх грамот, зволять принести старі грамоти на збори і змінити. — К. Марущак, предс.; В. Колесняк, кас.; Й. Децембер, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Місячний мітінг Бр. св. О. Николая, від. 104, відбудеться 17. березня, точно в годині 3-тій пополудні в Народнім Домі. — М. Зельвак, секр.

СТАМФОРД, КОНН. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 350, повідомляє членів, що перші квартальні збори відбудуться в неділю, 17. березня, в годині 5-тій, в гали церковній. Обовязком є всім членів прийти на ті збори, бо будуть важні справи до вирішення. Контроля має здати своє справоздання. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, або мусять сказати причину неплачення. Члени, котрі мають кревних або знакомих, що ще неналежать до У. Н. Союза, повинні постаратись, щоб вони стали членами і привести їх на цей мітінг, а дістануть нагороду від У. Н. Союза. Неприявний на мітінгу член заплатить кару після статута. — В. Карий, предс.; Н. Когут, кас.; Я. Тирчик, секр.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 243, повідомляє усіх своїх членів, що звичайний мітінг відбудеться в неділю, 17. березня, в годині 2-гій пополудні, в гали церковній, 12205 Савт Парнел ул. Обовязком є кождого урядника і члена явитись на цей мітінг. Контрольна комісія здасть звіт з минувшого кварталу. Рівнож будуть дуже важні справи до полагодження. — Теодосій Менціиський, фін. секр.

АЛЕНТАВН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє всіх своїх членів, що мітінг відбудеться в неділю, 17. березня, в годині 2-гій пополудні, під ч. 803 Н. Фронт ул., в парохіяльній галі. Проситься всіх членів явитись на мітінг і заплатити свої вкладки. Котрий член не заплатить своєї вкладки буде суспендований. Це відноситься і до дітей. Членів, котрі ще осталися в старім роді обезпечення, проситься принести свої старі грамоти до виміни, бо остає всього три місяці часу для виміни грамот. — Павло Лагоцький, секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. Бр. св. О. Николая, від. 5, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів і члениць, що квартальні збори відбудуться в суботу, 16. березня, в годині 7:30 ввечір, в гали Чеського Нар. Дому, 29-19 — 24 Евеня. Проситься всіх членів бути на зборах. Пригадується довгуючим членам, щоб старалися вирівнати свої залеглости хоч в части. Просимо членів вписувати свої жінки і діти в члени У. Н. Союза. Також просимо тих Українців, котрі ще не є членами У. Н. Союза, щоби вписалися до нашої могутньої української організації У. Н. Союза. — І. Сидор, предс.; С. Кривень, кас.; П. Барнич, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. св. Кирила і Методія, від. 86, повідомляє своїх членів, що надзвичайний місячний мітінг відбудеться в неділю, 17. березня, там, де звичайно. Задля важних справ проситься якнайбільше число членів взяти участь у тім мітінгу, щоб вирішити всі справи як слід. Звертається увагу тим кільком членам, котрі остались в старім роді обезпечення, щоби якнайскорше переписались до нового роду обезпечення, бо опісля щоби не нарікали на уряд, коли вони будуть примушені платити вищі вкладки, а без тих користей, які дістають ті, що добровільно переписались на новий рід. — Секретар.

ВИЛКС-БЕРРІ, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 99, повідомляє всіх своїх членів, що квартальний мітінг відбудеться в неділю, 17 березня, зараз по Сл. Божій, в гали парохіяльній. Проситься всіх членів явитись на означений час, бо є дуже важні справи до полагодження. Довгуючих членів напоминається вирівнати свої вкладки, бо інакше будуть суспендовані. — Трофим Шпур, предс.; Микола Лаврик, кас.; П. Герман, секр.

ДЖОЛІЕТ, ІЛЛ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 111, повідомляє, що збори відбудуться 17. березня, в годині 2-гій пополудні, під ч. 418 Вілямсон Евеню. Проситься всіх місцевих членів прийти на означений час, бо це є квартальні збори і мається зробити велику зміну. — І. Гуцул, предс.; М. Белеховський, кас.; В. Гуцул, секр.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 347, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайний мітінг відбудеться в неділю, 17. березня, в годині 2-гій пополудні, в гали де звичайно. Проситься членів прийти на цей мітінг, бо є справи до полагодження. — Т. Ковальський, предс.; Ст. Патен, кас.; Гр. Тимчій, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Місячні збори Бр. св. Георгія, від. 239, відбудуться в суботу, 16. березня, точно в годині 7мій ввечір. Справу членських вкладок, приняття нових членів та виміну грамот буде полагоджувати секретар між 6—7 годиною. Звертаємо увагу членів на постанову уряду У. Н. Союза відносно виміни грамот та взиваємо всіх принести свої старі грамоти до виміни. Члени, котрих імена були проголошені як суспендовані з братства, будуть на цих зборах суспендовані з У. Н. Союза, коли не вирівнають своїх довгів. Повідомляємо наших членів, що двох студентів нашого відділу одержали підмогу від У. Н. Союза на продовження науки. Ці хлопці бажають, після своїх сил і знання, причинитися і до організації нашої молоді. Тому прохають всіх членів прийти на ці збори, де оконечно буде вирішено способи праці над організацією нашої молоді та членів взагалі. — Уряд.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 42, повідомляє всіх членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 17. березня, в годині 2-гій пополудні, в льокали У. Н. Дому, 237 Говп Еве. Проситься точно на час прибути. Довгуючих членів проситься прийти і позмозі вирівнати свій довг. Члени, котрі ще не змінили своїх грамот, нехай не забудуть принести з собою свої старі грамоти і змінять на цих зборах. — Пилип Гулька, предс.; Волод. Лелет, кас.; Петро Головачук, фін. секр.

ВЕСТ ІСТОН, ПА. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 137, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінг відбудеться в неділю, 17. березня, в годині 2-гій пополудні, в гали парохіяльній при 4-тій улиці. Проситься всіх членів прибути на цей мітінг, бо є важні справи до полагодження. Напоминається довгуючих членів, щоби старалися вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Кождий член повинен старатися про нових членів і тим може заробити собі пару долярів. — Мирон Загорийко, предс.; Іван Терлецький, кас.; Мих. Колодруб, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє, що місячні збори відбудуться в суботу, 16. березня, точно в годині 8-мій ввечір, в У. Н. Домі, 217-219 Іст 6-та вул. Обовязком є кождого члена явитись на збори в означений час, бо є важні справи до вирішення. Довгуючим членам пригадується, щоб вирівнали свої залеглости. Взивається членів привести нових членів, бо будемо принимати нових членів без оплати вступного. Котрі члени ще не вписали своїх дітей до У. Н. Союза, нехай впишуть на цих зборах. Неприявний на зборах член підлягає карі після статута. — Антін Карпович, рек. секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. Заряд відділу 288 подає до відома усім членам, що мітінг відбудеться 17. березня, точно в годині 1-ій пополудні, в українській гали на Карбон і Третій улиці. На цей мітінг повинен кождий член явитися, бо є важні справи до полагодження. Члени, котрі ще не виміняли своїх старих грамот, щоб на цей мітінг принесли старі грамоти і підписали аплікацію на зміну. Члени, котрі ще не вписали своїх дітей до У. Н. Союза, повинні вписати на цих зборах. Пригадується усім члена, що рік 1935 є 25-літнім ювилеєм нашого відділу, тому є завданням членів придбати в цім році 25 нових членів. — Іван Малицький, секр.

ГАРТФОРД, КОНН. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 277, повідомляє всіх своїх членів, що квартальний мітінг відбудеться в неділю, 17. березня, в годині 2-гій пополудні, в гали Укр. Горож. Клюбу, 54 Вилліс ул. Проситься всіх членів явитись на час, бо є важні справи до полагодження. — М. Курдина, предс.; Д. Курко, кас.; П. Курко, секр.

МЕНВІЛ, Р. АЙ. Тов. ім. М. Драгоманова, від. 181, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що надзвичайний мітінг відбудеться в суботу, 16. березня, в годині 1-ій пополудні, Нар. Домі на Комберленд Гіл. Проситься всіх членів прибути на означений час, бо є важні справи до полагодження. Галя пізніше буде занята, тому мітінг мусить скінчитись на час. Неприявний член буде караний після статута. — П. Борозний, предс.; Ю. Бурак, кас.; П. Черкас, секр.

РАРІТАН, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 332, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що збори відбудуться 17. березня, точно в годині 2-гій пополудні в гали де звичайно. Заряд братства просить, щоби всі члени явились на ті збори, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих проситься вирівнати свій довг. Напоминається тих членів, котрі ще не змінили своїх грамот, щоб зробили це якнайскорше. Кождий член має тепер нагоду заробити пару долярів, бо У. Н. Союз дає високі нагороди за приєднання нового члена. Тому, що це є квартальний мітінг, то буде касове справоздання. Неприявний член підлягає карі після ухвали. — Петро Обманський, предс.; Петро Венгрин, кас.; Микола Попадюк, фін. секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Сестр. Любов, від. 37, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих члениць, що перший квартальний мітінг відбудеться в неділю, 17. березня, в годині 2:30 пополудні, в У. Н. Домі. Проситься члениць прибути точно на означений час. Буде справоздання контр. комісії та інші справи. Довгуючі мають вирівнати свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. Члениці, котрі виміняли свої грамоти нехай прийдуть взяти свої нові грамоти, а котрі ще не змінили, нехай принесуть старі грамоти до виміни. Жінки і дівчата, котрі ще неналежите до У. Н. Союза, прийдіть на мітінг, а ми вас радо приймемо в члени. — А. Погранична, пр.; А. Огар, кас.; Е. Кардаш, секр.

СЕНТРАЛІЯ, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 90, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 17. березня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Кождий член має явитися і вирівнати свою належитість; хто не зробить цього буде суспендований. Пригадується тим членам, що ще де цього часу не виміняли своїх грамот, щоби зробили це сейчас. Проситься родичів вписати свої діти до У. Н. Союза. — Захар Волчанський, предс.; І. Чепа, кас.; І. Чепа, мол., фін. секр.

ГЕЙСТІНГС ОН ГУДСОН, Н. Й. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 6, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 17. березня, в годині 2-гій пополудні, в товариськім домі. Проситься всіх членів прибути на ті збори і вирівнати свої вкладки. Проситься тих членів, котрі ще не змінили своїх грамот, нехай принесуть з собою на збори старі грамоти і змінять, бо це є для вашого власного добра. Проситься всіх членів вписати свої діти і знакомих в члени У. Н. Союза. — Стефан Мурайка, голова; Андрій Вовк, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. Усп. Пр. Богородиці, від. 123, повідомляє всіх своїх членів, що мітінг відбудеться в неділю, 17. березня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Кождий член є обовязаний прийти на мітінг, бо будуть важні справи до полагодження. Буде справа бувшого касієра нашого відділу, тому нехай кождий член явиться. Довгуючі члени мають вирівнати свої вкладки цього місяця. — Микола Піціль, предс.; Михайло Волощук, кас.; Григорій Мрикало, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Тов. Укр. Січ, від. 170, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 17. березня, в годині 6-тій ввечір, в гали У. Н. Дому, 181-183 Фліт ул. Проситься всіх членів прибути на цей мітінг, бо будуть важні справи до вирішення. Довгуючі члени повинні вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. Члени, котрі ще не виміняли своїх грамот, зволять зробити це на тім мітінгу, бо щоб не було запізно. Проситься членів платити за діти кождого мітінгу. — Гр. Готра, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 4, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в суботу, 16. березня, точно в годині 7-мій ввечір, під ч. 72 Моріс ул. Проситься всіх членів прийти на цей мітінг в означений час, бо є важні справи до полагодження. Буде вибір представника до Громадського Комітету. — Микола Пупчик, предс.; Василь Глива, кас.; Семен Кусень, секр.

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ.

Урядові години:
Від 1—3 пополудні і від 6—8 ввечір.
В неділі після умови.
637 SO. 12th ST., NEWARK, N. J.
Tel. Bigelow 3-1657.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12. ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ДІТРОЙТ, МІШ.

Підопрім гарну думку.

В нашій громаді рішено збудувати Український Союзовий Дім, який став би осередком усього нашого життя. За пять місяців ми вже зібрали на ту ціль $2,500. Думаю, що се є дуже добрий початок. Правда, знайшлися і тут люди, що розбивають цю роботу; та даремний їх труд. Доброго діла не припинять. Краще було би, щоби забулося їх срамотне діло, та щоб вони поправилися і приступили до праці з тою чесною громадою, що поставила собі до здійснення цього, що на Вест Сайд в Дітройті має бути побудований чудовий Союзовий Український Дім.

С. Ч.

ЙОНГСТАВН, О.

Зцентралізовано народне життя.

Недавно відбулося в нашій громаді большевицьке збіговисько, яке вони називають представленням. Аж з 4 місцевостей постягали акторів і видців. Та не повезло. Наші Українці не дали себе заманити на отсе сидовище, бо громада стала свідомішою. Треба признати, що є великий поступ в нашій громаді, особливо від того часу як тут став парохом о. Іван Забава. Кождого тижня є якась робота. І збірок не бракує на народні потреби, особливо на визвольну боротьбу. А активність підтримує тому рік зорганізований Горожанський Клюб, що досить добре розвивається. На чолі Клюбу стоїть наш діяльний громадянин І. Павловський, що то зорганізував 61 відділ ОДВУ, що притягнув до себе за 2 місяці 65 членів. Цей самий громадянин скликав теж репрезентантів поодиноких товариств і парохії на наради, щоби створити один народний центр в громаді. Нарадами проводив гром. Василь Білин як предсідник, а І. Павловський як секретар. Були представники з парохії св. Тройці, відділів: 230, 218, 119, 45 і 135, від ОДВУ, Сестрицтва і Молодечого Клюбу Ситизенського. Вони вибрали екзекутиву, яка має вести провід у цілій народній роботі на один рік. Рішено теж відбути дня 24 лютого величаве Шевченкове Свято. Для спільної Централі вибрано такий уряд: Іван Павловський, голова; Стефан Стахура, заст. голови; В. Зубаль, касієр; С. Ворожбит, заст.; М. Савчак, секретар, а І. Пинко, заст. Іван Бриц, Д. Романко і П. Копко, контрольори.

До злуки прийшло тому, що ті, що злучилися, виховані на тії ідеї, яка видніє зі сторінок нашої „Свободи", яку вже читаємо десятки літ.

Делегат.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

Концерт у честь Ольги Басараб.

В неділю, дня 3. березня, відбувся в нас концерт у честь геройки Ольги Басараб. Рано по Службі Божій відправлено панахиду в укр. прав. церкві при співі хору і при участи сестрицтва ім. О. Басараб та молодечого сестрицтва Пр. Діви Марії. Всього жіноцтва і дівоцтва стало при панахиді коло сотні.

Вечором того дня відбувся концерт на галі. Програму концерту виконало саме жіноцтво і дівоцтво при укр. прав. громаді. Співали два хори: старшого і молодечого сестрицтва під управою о. С. Мусійчука. Концерт відкрила пані К. Роздільська, а хор старшого сестрицтва відспівав спеціяльну пісню: На Вічну Память Ользі Басараб, (слова і мельодія М. Степанчука, ар. Гайворонського з деклямацією Наталки Сисин). Слідували пісні: Не зазуля в лісі затужила, Ой біда чайці, Щасливий край і ін. Пані М. Шевчик відспівала альтове сольо: Верніться, сни мої прекрасні. Мандоліновий і співовий дует виконали панночки: І. Данись і С. Молодович. Найкраще подобався присутнім хор молодого сестрицтва з 40 дівчат, всіх в українських строях. Вони відпівали пісні: Гей орле, Понурая осінь, Через балку, А вже весна і інші. Також гарно вивязалися молоді сестрички з деклямацій і соль та дуетів. Зі старших сестер деклямували пані: М. Куцах, Ю. Живіцька і А. Кузьма (вірші Степанчука і Костишина). До всіх пісень на піяні пригравала панночка Ірися Мусійчук.

Влучний реферат виголосив о. Мусійчук.

На закінчення хор старших сестриць відспівав іще: Як я, браття, раз сконаю, Болить мене головонька, Ой там за Дунаєм. Свято закінчено гимном „Ще не вмерла Україна" спільними силами обидвох хорів.

Може на думку декого свято це не було таке величне й з такими артистичними силами, як це буває в інших місцевостях. Зате було воно щире, бо пісні і деклямації лилися з грудей самого жіноцтва і дівоцтва, що вміє оцінити память наших геройок, а між ними і Ольгу Басараб. Часть приходу призначено на визвольну акцію і вона піде до краю через Обєднання.

Присутній.

Обережність.

Ганю, прошу не витирати лляна та клявішів — бо потім мамуся не хоче вірити, що я вправляв...

ВІДОЗВА читальні „Просвіти" в Поздячу, Галичина.

Кружок Рідної Школи, Кружок Сільського Господаря, парохіяльний уряд і Комітет будови читальні „Просвіти" в селі Поздяч, почта Медика, коло Перемишля, віднеслися через свого громадянина Стефана Чосника до Українців в Америці з проханням допомоги. Читальню заложено ще в 1895 р. Вона дуже добре розвивалася, мала свою домівку і несла просвіту між наших громадян. Та прийшов потім до села „старорусин"-кацап на священика і він припинив роботу. Вдерлися кацапи до виділу і перемінили читальню „Просвіти" на читальню Качковського, загарбали гроші, зароблені в склепі, і купили собі дім. В Поздячі всього третина населення вважає себе Українцями, а до війни і цього не було. Під час війни на донос кацапів Москалі знищили домівку тов. „Січ", а як прийшли Поляки, то зачали свою погубну роботу, в чім їм допомагає кацап-священик. Вони не допустили до цього, щоб Українці мали свою домівку. Пішла боротьба за душу народу. Вкінці вдалося добути площу на будову дому „Просвіти". Аж 14 років треба було за це боротися. Діставши площу, береться українська громада до будови читального дому. І от тому звертається вона тепер до Братів і Сестер за морем з проханням зрозуміти важке положення і боротьбу і допомогти доконати отсе святе діло.

По отриманню цеї відозви війшлися односельчани на наради і вибрали Комітет Збірки, до якого ввійшли: Стефан Чосник, предсідник; Пилип Дмитриха, касієр; Іван Матейко, секретар; Сенько Осціславський і Стефан Гнира, контрольори.

Ми від себе не маємо що багато говорити, бо відозва і справа за себе говорять.

Ми лише кличемо до своїх односельчан зі села Поздяч: Не даймо загинути нашим братам! Подаймо їм свою поміч. Це наш святий обовязок допомогти їм довершити цього великого діла.

Гроші слати на руки касієра:

Philip Dmytrycha,
22 Rutgers Ave.,
Jersey City, N. J.

Досі зложили на будову читальні „Просвіти" в Поздячу: Данило Мадай $30; по $25: Стефан Чосник, Іван Матейко, Пилип Дмитриха, Стефан Гнира, Сенько Осціславський і Українське Товариство „Просвіта" в Джерзи Сіті, Н. Дж.; по $10: Анна Чіснок (Осціславська) й Іван Сеньковський.

На весіллю у товариша Валентого зібрав Іван Матейко $15.65.

По $5: І. Осціславський, І. Ґелета, Анна й Теодар Павлина, Івусяк В. Богулевич І. Коваль; М. Коростіль $3; С. Ковбасюк і Гр. Вальчук по $2; по $1: О. Піх, П. Костерева, І. Наконечний, С. Буньо, М. Литвин, Г. Марущак, І. Познер, А. Ценеро, В. Урлик, Я. Олінський, Ю. Сидор, І. Жовнір, М. Васильків, П. Задорецький, М. Шкварок; дрібними датками зібрано $7.70. Разом дотепер зібрано $275.35. Гроші зложено до банку.

По інформації в тій справі просимо писати на адресу секретаря:

John Mateyko,
105-37 Boulevard,
Rockaway Beach, N. Y.

Іван Матейко, секретар.

Батько: То ти такий? Я обіцяв тобі купити ровер, як будеш учитися, а ти приніс зле клясу. Що ти робив?

Син: Я вчився їздити на ровері.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОРАДНИК ДЛЯ ВИНАХІДНИКІВ

Є це книжечка, що подає інформації, що ТО Є ВИНАХІД", що таке патент, як можна його одержати і багато інших вартісних інформацій. Пишіть по неї. Одержите її ДАРЕМНО. Яко патентовий адвокат я досліджую і розглядаю всі винаходи. 271-

MARTIN LABINER,
Patent Attorney,
53 Park Row, New York, N. Y.

ДАРОМ ВИШЛЕМО кождому зразок (sample) Карпатського Чаю з найліпшого гірського зілля, на недомагання жолудка, кишок, печінки і нирок. Пришліть свій і Ваших знакомих адрес до: 207-

UKRAINIAN BAZAAR,
170 E. 4th Street, New York, N. Y.

НА ПРОДАЖ

14-АКРОВА ВИНОГРАДНА ФАРМА, земля урожайна, добрий виноградник. Дім 7 кімнат, велика молочарня, шопа на машини, курник; кінь, корова і знаряддя. Ціна за все $2,950. Часть готівкою. По інформації щодо цеї фарми і інших, або по листу фарм, пишіть до: 002

JERSEY REALTY AGENCY,
500 Landis Ave., Vineland, N. J.

ФАРМА! — ДОБРА НАГОДА!

З причини каліцтва продам ФАРМУ 76 АКРІВ, 50 акрів доброї орної землі, а 26 акрів ліса і пасовиска. Фарма ця в повіті Butler в Пенсилвенії, 12 миль від міста Butler, 30 миль від Pittsburgh-а, 1 миля від U. S. Road № 422. Добрий дім 6 кімнат, пивниця під цілим домом, жерельна вода, яка ніколи не висихає, молочарня, барна і інші добрі забудовання, 2 добрі коні, 6 коров, 3 ялівки, 1 телят, 2 безроги, кури, машинерія і ввесь збір з минувшого року. Місячний дохід з молока $50 до $60. Цей дохід здоровий чоловік може подвоїти. Хто з наших людей купить цю фарму то не пожалує. Прошу писати до: 00-

JOHN BORYS,
R. F. D. 1, Portersville, Pa.

Коли хочете приїхати сюди, то питайте за John Borys у Fisher's Filling Station, 12 миль на захід від Butler на Road 422.

УВАГА! НА ПРОДАЖ!

МУРОВАНИЙ ДІМ в самій середині міста, в тім самім блоку є 2 великі банки. В домі тепер є ґросерня і бучерня. Цей штор надається на інший бизнес. Цей дім коштував $20,000, тепер продам його за менше як половину. Готівкою після умови.

3-ФАМІЛІЙНИЙ ДІМ цементований, на розі, напроти школи, обі улиці цементовані. Місячний приход $50. Ціна $3,950. Готівкою після умови, а решта на 99 літ до сплати. ... же добра нагода якої ніколи ще не було.

ҐРОСЕРНЯ І БУЧЕРНЯ, бизнес старий і в добрім місци, всі бучерські знаряди, які є потрібні до бучерні. Рент $15.00 місячно. Властитель має інший бизнес тому продає цей за $700. Половина готівкою, а решта на місячні сплати по можности.

Також маю на продаж готелі, бизнеси з алькоголічними напитками (Таверне), ресторанти, ґазолінові стації, лоти, доми, фільварки і фарми. Маю одну дуже добру фарму, близько міста, добрі будинки, ліс, вода з рибою (щупаки, коропи і інші), яку можна ловити для свого ужитку. Продукти з фарми, як також молоко, сир, масло, яйця, кури і инше закуповує властитель великого готелю, який знаходиться близько цеї фарми. Ціна $5,000. Готівкою $1,400, а решта на сплату. Пишіть до:

PETER EZAYUK,
515 Hussa Street, Linden, N. J.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel: Orchard 4-2568

НЕЗАГНУЗДАНИЙ ТАРЗАН

(213)

Жовніри, спершу здивовані смертю свого вожда, тепер були люті як звірі та постановили пімститися. Над ними гудів мотор, а Тарзан кричав якісь інструкції в уха Ольги.

Як дівчина зрозуміла значіння цих слів, вона зблідла, а її уста зробилися тонкими як стрічка. Її очи заблистіли наглим огнем рішучости, як вона пустилася літаком за дикунами.

Люди Усанги не мали куди втікати. Літак ударив у них та посунувся між ними, як яка пекольна машина. Як літак задержався нарешті на краю ліса, Тарзан скоро вискочив з літака та побіг до молодого офіцира.

Як він підійшов до місця, де стояли вояки, він був готовий до оборони, але там уже не було перед ким боронитися. Навкола лежали мерці та вмираючі люди. Як він розвязав Англійця, до них підбігла вже дівчина.